

Spaanse leghennenbedrijf Granja Agas schakelt gedeeltelijk over op vrije-uitloop

Met vrije-uitloopeieren export in Europa terugwinnen

Scharrel, vrije-uitloop en biologisch staan aan de vooravond van een doorbraak in Spanje. Op dit moment verblijft 92 procent van de Spaanse leghennen nog in verrijkte kooien, maar dit kan over een paar jaar heel anders zijn. „Met vrije-uitloopeieren willen we exportaandeel op de Noordwest-Europese markt terugwinnen”, zegt leghennenhoudster Sandra García Carmona.

In Nederland schakelen steeds meer leghennenhouders van scharrelhuisvesting naar vrije-uitloop of biologisch om een betere rendement te realiseren, maar in Spanje zit momenteel maar liefst 92 procent van de leghennen in verrijkte kooien. Steeds meer Spaanse leghennenhouders oriënteren zich echter op een gedeeltelijke omschakeling van hun bedrijf naar andere huisvestings-

systemen. Ook leghennenhouder Sandra García Carmona denkt aan een omschakeling. Ze houdt samen met haar vader en zus 600.000 leghennen in verrijkte kooien in tien stallen op één locatie in het dorp Motilla del Palancar in het oosten van Spanje. Op een andere locatie in hetzelfde dorp fokt de familie haar eigen hennen op. De familie heeft hier twee stallen die plaats bieden aan

220.000 opfokhennen. Het familiebedrijf - dat Granja Agas heet en 60 medewerkers telt - is van plan om binnen nu en twee jaar te starten met vrije-uitloop. Net als de meeste andere Spaanse leghennenhouders stapte de familie tussen 2010 en 2012 over van legbatterij naar verrijkte kooi. „Door vrije-uitloophennen te gaan houden, hoeft onze eierhandelaar de eieren die we

De leghennen van familie García Carmona zitten in verrijkte kooien.

niet op de Spaanse markt kwijt kunnen niet voor slechte prijzen in Afrika te verkopen, maar beuren we er goede prijzen voor in Nederland en Duitsland”, vertelt García Carmona.

Export kooi-eieren

Vroeger exporteerde hun handelaar al succesvol legbatterij-eieren naar de EU. Maar sinds 2012 gaan de eieren van het familiebedrijf niet meer naar andere landen van de EU omdat ze op die markt geen goede prijzen beuren voor kooi-eieren. Andere Spaanse eierhandelaren exporteerden in de tussentijd wel veel eieren naar EU-landen. Uit Spaanse cijfers blijkt dat Spanje in 2015 144.000 ton eieren en eiproducten exporteerde naar, en 40.000 ton eieren en eiproducten importeerde uit andere EU-landen. In 2007 en 2008 lag de export van Spaanse eieren en eiproducten met respectievelijk 167.000 en 175.000 ton op een voorlopig hoogtepunt. In die twee jaren importeerde Spanje met respectievelijk 50.000 en 60.000 ton ook veel eieren en eiproducten uit andere EU-landen. De handel in eieren van Spanje met landen van buiten de EU is op 2015 na beperkt. Toen exporteerde het land een kleine 50.000 ton naar landen buiten de EU; vanwege de vogelgriep in de Verenigde Staten exporteerde het land net als Nederland in 2015 veel eieren en eiproducten naar de VS. In 2013 en 2014 steeg de Spaanse export van eieren naar landen buiten de EU naar respectievelijk 13.000 en 17.000 ton. De

jaren daarvoor lag dat onder de 10.000 ton. De import van Spanje van eieren van buiten de EU ligt de laatste jaren onder de 1000 ton en is hiermee erg laag.

De export van eieren is dus belangrijk voor de Spaanse legsector. Uit Spaanse cijfers blijkt dat de zelfvoorzieningsgraad van consumptie-eieren in Spanje in 2013, 2014 en 2015 respectievelijk 116,4, 113,8 en 120,4 was. Dit betekent dat in 2015 20,4 procent van de eieren geëxporteerd moest worden. De eierconsumptie in Spanje zelf is al jarenlang vrij stabiel. De gemiddelde eierconsumptie in 2015 bedroeg 225 eieren, waarvan 131 tafeleieren en 93 via eiproducten. In Spanje worden bijvoorbeeld veel sauzen zoals mayonaise gegeten waarin eieren zijn verwerkt.

Nederlandse voliëresystemen

García Carmona en haar vader zijn in november 2016 niet alleen voor de gezelligheid naar EuroTier in Hannover gekomen. De Spaanse leghennenhouder bekijkt aandachtig de verschillende voliëresystemen van Nederlandse en andere West-Europese stalinrichters. Ondertussen praat ze met haar vader over de voor- en nadelen van ieder systeem. „Julie Nederlanders lopen qua huisvesting bij leghennen voor op ons Spanjaarden omdat Nederlandse leghennenhouders al jaren ervaring hebben met het houden van hennen in niet-kooi systemen”, vertelt ze. De Spaanse is vooral geïnteresseerd in voliëresystemen die in Nederland zijn gemaakt omdat daar al

jaren mee gewerkt wordt door Nederlandse leghennenhouders waardoor de kinderziektes er volgens haar uit zijn. „Net als veel andere Spaanse leghennenhouders zijn we ons nu aan het oriënteren op het huisvestingssysteem waarop we gaan overschakelen. Ook willen we in 2017 beslissen welk systeem van welke stalinrichter we kiezen. Voorlopig denken we aan een voliëresysteem met vrije-uitloop.” Volgens García Carmona staan scharrel-, vrije-uitloop- en biologische huisvesting aan de vooravond van een doorbraak in Spanje. Met 3 procent scharrel en 5 procent vrije-uitloop of biologisch is het aandeel nog klein. „Ik verwacht dat dit aandeel binnen vijf jaar is opgelopen van 8 tot minstens 20 procent”, aldus García Carmona. „De export naar Afrikaanse landen is niet rendabel, maar door te schakelen kunnen handelaren de eieren naar Noordwest-Europese landen zoals Nederland, Duitsland en Frankrijk exporteren. Dat zijn voor ons interessante markten omdat we er goede prijzen beuren. Bovendien kunnen we goedkoper produceren dan Nederlandse leghennenhouders”, zegt García Carmona.

Zelf voer maken

Spaanse leghennenhouders kunnen goedkoper produceren dan hun Nederlandse collega's omdat de lonen er veel lager zijn dan in Nederland. „De medewerkers die onze hennen verzorgen verdienen 11 euro per uur”, vertelt García Carmona. Vroeger werkte de familie vooral met Spaanse medewerkers ▶

Bedrijfsgegevens

Vader Juan José García, dochter Sandra García Carmona en haar zus Rocío houden in het Oost-Spaanse Motilla del Palancar (Cuenca) 600.000 leghennen in tien verrijkte kooistallen die allemaal op één locatie staan. Op een andere locatie in het dorp heeft de familie twee stallen die plaats bieden aan 220.000 opfokhennen. Hun familiebedrijf Granja Agas telt 60 medewerkers. Ze maken 95 procent van het voer voor hun leghennen zelf. De opa van Sandra García Carmona startte in de jaren 60 met het bedrijf. Met Sandra en Rocío García Carmona is nu de derde generatie actief.

De familie García Carmona met uiterst rechts Sandra García Carmona.

maar de interesse van Spanjaarden voor een baan als diervorzorger op een pluimveebedrijf nam de afgelopen jaren af. „Onze medewerkers komen uit Spanje, Marokko, Roemenië, Ecuador, Bolivia en Colombia. Gelukkig spreken de Zuid-Amerikaanse medewerkers Spaans en zijn ze van goede wil”, legt García Carmona uit.

Net als veel andere grote Spaanse leghennenbedrijven maakt de familie een groot deel van het voer voor hun dieren zelf. „We maken 95 procent van het voer voor onze hennen en bestellen alleen het (fijne) startvoer voor de opfokkuikens bij een voerfabrikant”, licht García Carmona toe. „70 procent van de kosten op ons bedrijf zijn voerkosten. Door zelf voer te maken besparen we ongeveer 1 euro per 100 kilo. Daarmee verlagen we onze voerkosten met ongeveer 4 procent.” De Spaanse familie

verwerkt grotendeels dezelfde grondstoffen in het leghennenvoer als hun Nederlandse collega's, zoals soja, mais, tarwe, gerst, zonnebloempitten en kalksteen.

Grote eieren

Granja Agas ontvangt al twee jaar opfokkuikens uit Nederland. De Novogen Brown Light-opfokkuikens komen van broederij Verbeek. „We zijn zeer tevreden over broederij Verbeek en hun manier van werken”, zegt García Carmona. Net als vrijwel alle Spaanse leghennenhouders houden ze bruine hennen. De vraag naar witte eieren in Spanje is zeer minimaal. 90 procent van de hennen in Spanje is dan ook bruin.

In vergelijking met Nederland is in Spanje vooral vraag naar relatief grote eieren. „De

Spaanse markt vraagt vooral eieren van 63 tot 73 gram”, vertelt García Carmona. De Spaanse leghennenhouder kan niet vertellen hoe ze technisch draaien omdat ze die cijfers niet verzamelen.

Net als in Nederland schommelen ook in Spanje de eierprijzen. 2015 was een goed jaar met relatief hoge eierprijzen vanwege de vogelgriep in de Verenigde Staten waardoor dat land eieren moest importeren. „Momenteel liggen er kansen in Korea. Spanje is het enige EU-land dat eieren en ei producten naar Korea mag exporteren zo lang we vrij blijven van vogelgriep uitbraken”, vertelt García Carmona. Door gedeeltelijk om te schakelen naar vrije-uitloop hopen ze in de nabije toekomst hogere eierprijzen te beuren. De familie ziet de toekomst voor de Spaanse legsector en hun bedrijf dan ook zonnig tegemoet. ■

Spanje

Spaanse leghennensector in 2015:

Aantal leghennen	41,3 miljoen
Bruin/wit	90/10 procent
Kooi/scharrel/vrije-uitloop (inclusief biologisch)	92/3/5 procent
Gemiddelde voerprijs in 2015	25,20 euro per 100 kg

Nederlandse leghennensector in 2015:

Aantal leghennen	32 miljoen
Bruin/wit	45/55 procent
Kooi/scharrel/vrije-uitloop (inclusief biologisch)	16/61/23 procent
Voerprijs in 2015	24,80 euro per 100 kg

Bron: International Egg Commission (IEC) annual review 2016

- In 2015 telde Spanje 2160 gespecialiseerde leghennenbedrijven (Bron: Europees Bureau voor de Statistiek Eurostat). Inclusief opfok
- werden er in 2015 in Spanje zo'n 48 miljoen leghennen gehouden op
- gespecialiseerde leghennenbedrijven. De gemiddelde grootte van
- een gespecialiseerd leghennenbedrijf in Spanje is dus ruim 19.000
- leghennen. „Al zijn er ook veel grote bedrijven met meer dan een
- miljoen leghennen en er is zelfs een bedrijf met ruim vijf miljoen
- leghennen. Met 600.000 leghennen zijn we qua bedrijfsgrootte een
- gemiddeld groot bedrijf”, vertelt Sandra García Carmona. Spanje
- heeft 48,5 miljoen inwoners.
- Nederland telde in 2015 ongeveer 1000 leghennenbedrijven waarvan
- 670 gespecialiseerde leghennenbedrijven en circa 330 bedrijven die
- er ook een andere tak naast hadden. In Nederland hield een gemid-
- deld leghennenbedrijf in 2015 dus zo'n 32.000 leghennen.